

Թերթին խմբագրութեան դիմելու է հետեւեալ հասցեով՝ Szongott Kristof urnak, Szamosújvár (Hongrie).

ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՆԿԱՆ

Ս. ՖԵԹԻՎԱՆԵԱՆ, ԱՅԳԱՍՏԻՆ ԿԱՐԻՉ

Այս օրերս առիթ ունեցանք տեսնելու ազգային նկարիչ Արշակ Էֆ. Գեթվաճեանի քանդակի իւրականները: Գեթվաճեան Էֆ. ի նկարներն գեղեցիկ ճաշակ, արուեստական նրբութիւն եւ կատարեալ քանկանութիւն ունին: Այս ամառ, երբ Գեթվաճեան Էֆ. Վիեննա էր, Վիեննայի Պարսկական դեսպան Վսեմ. Կերիման խան, որուն գեղարուեստական ճաշակն ու հրմտութիւնն շանրածանօթ է, գնահատելով երկտառարդ արուեստագիտին հանձնարն, յանձնած էր Պարսից Վեհ, Շահին, ինչպէս նաեւ Մեծ Եպարքոսին հասակաշարի պատկերները նկարել իրենց ամենաբարձր համազգեստով: Արուեստագէտն իրեն ջոյց տրուած բարձր վստահութեան այնպէս իրուի համապատասխանեց, որ Վսեմ. խանն երկու ամիս յառաջ նոյն պատկերներն հետք Թեհրան տանիլ եւ իւր Վեհերուն ընծայել պատշաճ տեսաւ: Վիեննայի թերթներն գովովեալով կը խօսին Գեթվաճեան Էֆ. ի յիշեալ իւրանկարներուն վրայ:

Գեթվաճեան Էֆ., բնիկ Տրապիզոնցի, այն կարեւորեալներէն է, որոնք բնութեան դժուարութեան դէմ իրենց հանձնար պաշտպանելու ստիպուած են: Իւր տարրական ուսումը ծննդավայրն աւանդէն ետեւ՝ քիչ մ'ատեն ի Արլիս գեղարուեստական սրբուին համալսարան յաճախած է եւ առաջին մրցանակներ ստացան: Այնուհետեւ ի Թուրքի ի Հոմաքի եւ քիչ մ'ատեն ի Փարիզ իւր հանձնարն կատարելագործած է:

Գ.

ԲԱՆԱՍՏԵՂԵԱՆԿԱՆ

Ի ՍԳԱՆԻ ՄԱՀ

ԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐԵՎԱՍՏԻՆ ԵՄԵՐԵՐԵՐԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԳԱՅԵՐ

ՕՐԻՈՐԴԻՆ ԲԱՆԻՈՒՀԻՆՈՆ ԱՆԱՀԱՎԻՐՏԵԱՆ

Ժամէկ կենցաղէր հասեալ է մեռ մահուան կռուին ի նշմար. կոյնն ըզբեղ, ո՞ր թագուհի, նկ ըրուիլն ըզբը պար, Հանգընը ըզր մեր սուրբ անգեղեղեմ քեզ ի վաղուց աստ պատարագ, Չեմախարհիկ քան զպարսմոն, արքունական փառաշարք, ո՞ր Թըւեմ արարն... աստ յերկնից անդր ի դըրստիս ծաղիկբարդ:

Թողնալ ի բաց սուտ ախարհին թշուառութեան ըզբեղալ, ի մղեղիկ ոգնորոգ ընդ զգարթնոց սուրբ պարուն, Մշտաբարձ, երգել անոց, անմահ տոնոց զգարսուն:

Ո՞ր այն որսորդ ճարտարաւեստ, մինչ ի բարձունս անդ վերին, Ժողովհայեի թակարդփակ ունել ըզբեղ ի մեռին, Յըզն ինչ յետա, ո՞չ իմ դարձեալ, թափուր հոգւոյս ի վանդակ,

Անոյշ ըզբեղ, ինչ մայրական, ո՞չ ընդորհել Հուսկ նուազ: Գերթողը անբախտ, ու՞մ մեծ խորիւն էր ջոյդ կենաց հանգըստեան,

Պերկ եւ կայկանդ, ժանեքն ամուր սրտի ի խորս անբաժան, եւ արդ յանկարծ ի հողմառուփ արեաց անհուն թողուարեալ:

Ցեռ անխորհի իրեն ըզբու՞ աշխոյիս աստանդեալ: Ի միանայ մանկի տոնոց, որք մայրական զգումանց, ջանտն սիրոյ Որդիբաւն, ետուր ինչ ձեռ, անմահաց. Որք քերթողիկ ո՞չ դու միակ ընդ Մոր փախն ըզբուփաշք,

Թողնալ ի երկն մեկնիս այգպէս. այս իւր իցն երկնից ինչ յնդորհեալ դու՞ Բաղնիւրի մեծ իրմանց հուսկ նուազ, ի գեղ զիմաց ո՞չ ի հայկ, մինչ անգիկ զարուս վեր:

Դու զանցելոյն ըզբուշ տըրտուր, խորցեցեր ի սրտիս, Անուր ձայնիս աղբրանացս, որք եւ թշուառ թողիլ զիս: Ըստ Մուրք զընոց, իբրեւ զըւշանս այն անցեալ դու վարիլ:

Չեք մահացուն, երբեք ի ջոյդ ձգուեալ ի ցոյ նաւիկ: Ճլրկիս պատիւր դու՞ կուսական անբիծ վարուց մարտութեան,

Ի նոյն փայլեմ, ո՞ր թագուհի, որքանեցաղ յայնմ ինուան:

Թաառին ո՞չ ի ցոյ ալաց, ի յուշ յետին նուիրեալ, երբեմնագունակ այն թաղմ ծաղկանց փունջը զըստկաց գեղգոփայլ:

Թախտեմանել առ զպաղատալ, հուսկ յարդանաց նըլնակ, Մինչ Թաղուհիդ հըրքնալագ, ննջիս ի բուն մահուան աղի:

Միթե՞ նըւազ էին գեղ իւթեք եւ վիշտ թշուառ կենցաղիդ, Ի տեսանել զեղբոր եւեթ յերկնի մեծ կորուստ:

Այլ զընցին վընաց բաժան, դառն կենացդ յառաջ պարզ:

Նոյալ ի գոյ Փրկիլն անմահ, երես յուրեք առ երես: Միթե՞ կորուս, ո՞վ մահ անգուհի, զայն Յիշատակ աշխեղ, դու ի վեցանք ի մերեւ յափտանիլ շտապալ:

Եւ զուգ տարեք, ո՞ր հողախորշ, պերճալ պատարատ թաղուհիդ:

Միթե՞ կորեւ ընդ նշխարացն լափել եւ զիմ օրտիս օսուք իւր գոյք բարեւ, ո՞ր օրիորդ, որ Թաղուհիդ ընք ըզբուշ:

Իցե՞ք արքեւք ո՞չ մուսնեալ, ընդիտն աշխի վարուց ուսն:

Ի՞նչ, որքանեց արքանց յոյց աստանդական դարք ի մեղ, Մայր փայլուշ հանդիսացեալ փայլն ալաց սիրտանն:

Ո՞ր այն մեռաց ո՞չ զորդոյն, քեզ ի պարզել աղքատին, Մերս զո՞չ ուրախ, լուրժն օրհնաբան, աշխի սրտիդ ինփն:

Դիմաւ ի հնդ զըւարթ բաժակ, լուրժ սեղանով զաշխարհի,

Չեք արքեւք ընդ մանկաւտ, զամբաղ բարեգոր ըզջնայն: Գեղ, ժողովութիւն, փառք եւ համառ, աշխի բաբուց փայլք ի քեզ:

Գերազանցն քան զոր թողուր, անցեալ ունայն յախարհէս:

Եւ ոչ այլ են, դառնալովին մընոյ մեզ ո՞չ յիշատակ: Բայց արտաւասուգ հըրմախարի, աղբրական լալեաց ձայնք:

Չարթիք հապա, զարթիք, ո՞ր դու սերկիլ իմ մօրաբոյր, Գերգաստանիդ տալ ըզբուշ քեզն մայրական մի համբոյր:

Մահուգ դժուր ընդորհալ, ընդ կենդանեանս նախագաս, Դա՞մէ հախարիլ ի սեր անպաղ, յոյշն յետին սուրբ ըզբուշ:

Ննջի՞մ փեսացուն անդ զըւարթնոց փափկիկ բարեկէն ի վերայ: Յըմա՞մ փողոյն աշխարհուշ, մինչ մեզ աղեղն պատարատ կոյ:

Եւ ի զարթմանք, ի մեծ ոտքն սուսանաւայն թեւոց չարք: Յիշեալ ըզմեւ, ո՞ր թագուհի, ո՞չ ի ժամուն աշխեղար, Շրգանալ յԱյնթափան 1891. ի 25 Յուլիսին:

ԳԵՂՈՐԳ ՍԱՄԱՆԾԵԱՆ